

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: PŘÍČINY OBČANSKÝCH VÁLEK V SUBSAHARSKÉ AFRICE

(ÚPOL, FF UK, 2011, 63 stran)

Autor: Michal Sniehotta

Bakalářská práce M. Sniehoty je nadprůměrnou studií, napsanou na téma, které bývá obvykle výsledkem osobního zájmu a vlastní studijní specializace, především v České republice, totiž na téma Afriky. V situaci, kdy česká afrikanistika prakticky neexistuje a v ČR funguje jenom jedno pracoviště, jež se dané oblasti profilově věnuje (politologie na UHK), jde o úkol velmi nesnadný. Autora tak musí spoléhat na často nedostupnou literaturu a jeho možnosti konzultovat jsou více než limitované. Kolega Sniehotta se s uvedenou situací přece jenom vyrovnal, a to víc než dobře.

Sniehotta si v práci, postavené především na analýze statistických údajů, pregnančně stanoví hypotézy, a to jak deduktivní, tak induktivní. Na základě zkoumání strukturálních faktorů se snaží ukázat, zda tyto vedly/nevedly k (častějšímu) výskytu občanských válek v konkrétních afrických zemích. Uvedenými faktory jsou: koloniální minulost, resp. země, která tu danou oblast kolonizovala; přítomnost vzácných surovinových zdrojů (ropa, zlato, diamanty...); hloubka ekonomických problémů a etnická komplexnost země. Tyto hypotézy pak testuje na statistických a empirických datech a snaží se najít korelace mezi určitými jevy a četností vypuknutí občanských válek.

Tím dochází k řadě velmi zajímavých závěrů. Třeba, že občanské války ve francouzských koloniích jsou třikrát méně časté než v koloniích jiných evropských států, čímž docela vyvrací mýtus o relativně úspěšném britském kolonialismu. Samozřejmě: Sniehotta má pod kontrolou i jiné proměnné, jež mohou takový výsledek, založený na čistě statistickém čísle, vysvětlit.

Třeba to, že Francie si ve svých bývalých koloniích udržuje stále vysokou vojenskou přítomnost, snižující pravděpodobnost vypuknutí občanské války. Ekonomické předpoklady jsou pak těžko doložitelné, zato typ ekonomiky, především na škále monokultura – diverzifikovaná ekonomika, vliv má. Výborná je pak práce s poslední hypotézou: totiž s etnickými zdroji konfliktů, kde Sniehotta jasně ukazuje i limity kvantitativních výzkumů, když upozorňuje na tak bazální problémy jakými je třeba vůbec vymezení etnik (zvláště v Africe) a tudíž i obtížnou definici toho kterého konfliktu jako konfliktu etnického. Přesto etnicita sama o sobě častým zdrojem konfliktů nebývá.

Samozřejmě, nejde ani tak o příčiny/kauzy jako o korelace. Proč někde konflikt vypukne a jinde (za stejného strukturálního stavu) nikoli, je otázkou pro konkrétní narativy a teritoriálně historické studium té které země.

Sniehotta dochází k následujícím závěrům: existuje pozitivní korelace mezi chudobou země a vypuknutím občanských válek, stejně jako mezi exportem drahých nerostů/surovin a konfliktem.

V práci prakticky nenajdeme zásadnější chyby. Z těch velmi nepodstatných uved'me: Některé výrazy, převzaté z anglické literatury, nejsou přeloženy nejlépe, třeba „mediánová délka trvání“ konfliktu (s. 7). Stejně tak by se měl autor časem vymanit z používání české sekundární literatury, především z nadměrného přejímání základních definic z jedné práce (v tomto případě z M. Mareše či F. Tesaře). Jinak jde o nadstandardní práci, v níž se zrcadlí autorův zájem a schopnosti. Obé by měl jedině rozvíjet!

Jednoznačně doporučuji ke schválení se známkou: **výborně**.

V Praze 5.9.2011
Radek Buben